

- Çocuk gelişim ve eğitiminde değerler eğitime yer verilmelidir. Sevgi, saygı, hoşgörü, dostluk, yardımseverlik, sabır, adalet gibi değerlerin çocuklarda gelişimi desteklenmelidir.
- Çocuklardaki saldırganlık ve zarar verici davranışlar; etkin problem çözüme, sosyal beceriler, empati, öz saygı ve iletişim becerileri kazandırıldığı takdirde azalmaktadır. Ebeveynler bu becerilerin gelişimini desteklemelidir.
- Ebeveynler çocukların olumlu akran ilişkisi geliştirmelerini desteklemelidir.
- Çocuklar duygularını tanıma ve ifade etme konusunda desteklenmelidir.
- Zorbalığı önleme konusunda yapılan eğitim programlarına katılım sağlanmalıdır.
- Ebeveynler çocuklar için çatışma çözme, ve iletişim kurma konularında iyi birer rol model olmalıdır.
- Siber zorbalığı azaltmak için, ebeveynler internet becerilerini geliştirmeli ve çocuğun internet kullanımını ebeveyn kontrolünde sağlanmalıdır, anne babalar bu konuda bilinçli olmalıdır.
- Zorbalık davranışları çocuğun toplumsal çevresinden, sağlık sorunlarından, gelişim döneminden ve gereksinimlerinden kaynaklanabilir. Öğrencinin sağlık problemleri sürekli gözlem altında tutulmalı, bu problemlerle yakından ilgilenmeli ve çözülmelidir.
- Çocukların değer verilme, sevgi-saygı görme, kabul görme gibi bir takım gereksinimleri vardır. Bu gereksinimler karşılanması zorbalığı önleyici etki göstermektedir.
- Öğrenciler karşılaştıkları zorbaca davranışlara aynı türde ve aynı şiddette karşılık vermek-

tedir. Öğrenci yaşadığı zorbalığa karşılık vermeden fark edilmeli, okula zorbalık konusunda bilgi verilmelidir.

- Aileler evde çocuklarının kardeşleriyle olan ilişkilerine dikkat etmelidir, kardeşler arasında karşılaştıkları zorbaca davranışlara müdahale etmeli ve davranışın sönmesi için gerekli eğitimi vermelidir. Gerekli eğitime sahip olmayan aileler okul rehberlik servislerine başvurmalıdır.
- Aile bireyleri arasında açık ve doğrudan iletişim sağlanmalıdır. Çocuk gözlemlenmeli, duygusal farklılaşmaları bulunuyorsa çocukla bununla ilgili konuşulmalıdır.
- Ailede karşılıklı ilgi, sevgi ve saygıya dayalı etkileşim desteklenmelidir, çocukların olumsuz davranışları sağlıklı anne baba tutumunda değerlendirilmeli ve bu davranışların azaltılarak ortadan kalkması sağlanmalıdır.
- Aileler çocuklarda akran zorbalığına seyirci kalmama, kendisinin ve arkadaşlarının haklarını savunma gibi konularda duyarlılık geliştirmeyi desteklemelidir.

Akran zorbalığı; kendini savunmakta güçlük yaşayan birine karşı bir veya daha fazla akranı tarafından yapılan kasıtlı, tekrarlayıcı, rahatsız edici, zarar verici olumsuz davranışlardır.

KAYNAK

- Gürnar, N. (2017). Her Yönü ile Akran Zorbalığı. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara, *Türkçe Klavşleri/J Psychiatr Nurs -Special Topics*, 3(2): 175-81
- Uluçay, D. M. ve Melek, G. (2017). Türkiye'deki Okullarda Siber Zorbalık: Bir Literatür Değerlendirmesi. Yaşar Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, İzmir, *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology 2017 Special Issue/Özel Sayı*. Cilt/Vol: 8-Sayı/Num:30
- Külecü, D.P. (2015). *Çocuklarda Akran Zorbalığı Ve Benlik Saygısının İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Mersin
- Ünal, N. (2019). *Akran Zorbalığı İle Ergenleri Ağırladıkları Aşle İşlevselliklerini İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara

AKRAN ZORBALIĞI

İPUÇLARI

- Akran Zorbalığının Nedenleri Nelerdir?
- Akran Zorbalığı Nasıl Fark Edilir?
- Akran Zorbalığını Önlemede Velilere Öneriler

AKRAN ZORBALIĞININ NEDENLERİ NELERDİR?

- Sevgisiz büyüme,
- Mutsuzluk
- Kendisi ile barışık olmama
- Kendini beğenmeme ve kendini sevmeme,
- Başkaları tarafından sevilme, beğenilme ve popüler olmak isteği,
- Her isteği yapılmış olarak yetiştirilme ve hayır-yok vb. kavramları bilmeme,
- Kendini yetersiz ve değersiz hissetme,
- Güç duygusundan hoşlanma,
- Sert ve dayanıklı izlenimi vermek isteme,
- Korkularını gizlemek isteme,
- Bir şeyleri başardığı duygusunu hissetme,
- Hakkı olandan daha fazlasına sahip olmak isteme vb.
- Çocuğa birincil olarak bakan kişiler tarafından çocuğa ilgisiz davranılma,
- Göz yumucu aile yapısı,
- Çocuğun davranışlarına yönelik az kural veya sınır koyan aile yapısı,
- Aile tarafından çocuğun toplumdan izole edilmesi ve etkin sosyal yaşamın engelleyen ya da çocuğu sosyal çevrede ailesiz bırakma,
- Ebeveynler arasında çatışma ve uyumun olma-

ması,

- Ailenin uygun olmayan disiplin yöntemleri kullanılması ve yapılan hatanın çok üstünde cezalar vermesi,
- Saldırgan davranışları çocuğa aktarması ve cesaretlendirmesi,
- Otorite figürü olarak çocuğu aşırı kontrol altında tutma,
- Cezalandırma ve evde aşırı kurallar

AKRAN ZORBALIĞI NASIL FARK EDİLİR?

Fiziksel akran zorbalığı yaralanmalar ile fark edilebilmektedir ancak diğer zorbalık türlerinin fark edilmesi zor olmaktadır. Zorbaliğa uğrayan çocuklarda açıklanamayan hastalıklar, okula gitmek istememesi, okulda başarısızlık, davranışta değişiklikler ilgi ve hobilerde azalma gibi durumlar olabilmektedir. Aşağıdaki durumlar gözlemlendiğinde ve bunlarla ilgili mantıklı ve tutarlı açıklamalar bulunmadığında zorbalıkla ilgili şüphe oluşabilir.

- Okula gidip gelmekten korkmak.
- Okula gitmemek için sürekli mazeretler öne sürmek.
- Okuldan atılmak için çaba harcamak.
- Okula giden yolu her gün değiştirmek.
- Okul çalışmalarına ilgisiz kalmak.
- Okul malzemelerine sürekli zarar vermek.
- Okuldan kıyafetleri ve eşyaları zarar görmüş şekilde

de dönmek.

- Harçlığı verildiği, okula yiyecek götürdüğü halde okuldan sürekli eve aç gelmek.
- Kekeleye ve konuşma güçlüğü yaşamak.
- Diğer çocuklara vurmaya başlamak, şiddet içeren davranışlar sergilemeye başlamak.
- Sürekli uyumak isteme, kâbuslar görmek ve rüyada yalvarma, altını ıslatmak.
- Açıklanamayan yara ve çürüklere sahip olmak.
- Ani içine kapanma, kendini ifade etmek istememe, okula karşı ilgisizlik durumlarının oluşması.
- Arkadaşlıkları ile ilgili hiç konuşmama, arkadaşlık konusu açıldığında ağlama, öfkelenme.
- Para çalmaya başlamak (zorbaya vermek için).
- Cep harçlıklarını sürekli kaybettiğini söylemek.
- Neyin doğru neyin yanlış olduğunu söylemekten kaçınmak.
- Çocuğun zorbalığa maruz kaldığı fark edildiğinde aile, öğretmen, okul idaresi ve okul rehberlik servisi işbirliği ile problem çözümlenmelidir.

Konya Sel-Ram

Esenler Mahallesi Gültekin Sokak No:8 Selçuklu
KONYA
<http://selcukluram.meb.k12.tr>
03322475322

sel_ram42

selcukluram@gmail.com
rehberlikselcuklu@gmail.com

Selçuklu Rehberlik
Araştırma Merkezi

Sel_Ram42